

Pr. Ioan N. Ionescu
de la Bis. Amza
FECIOARA MARIA
1929
TIPOGRAFIA «CUGETAREA»
BUCUREȘTI IV, Str. Mătășari 23

INTRODUCERE

Încep a scrie cele mai de jos cu o teamă legitimă.
Mă înfricoșez, căci eu om fiind, nu voi putea să vorbesc așa cum ar trebui să vorbesc, despre Ceea ce s-a învrednicit să se ridice mai presus decât noi oamenii.

Mă înfricoșez, ca nu cumva cele scrise de mine în loc de a întări, să scadă entuziasmul în supravenerarea ce pe drept se cuvine Celeia ce s-a învrednicit să nască pe Mântuitorul lumii.

Totuși țin ca, cu liniște deplină și cu inimă reținută, să fac să trec prin- naintea ochilor minții noastre câteva fapte, care cel puțin pentru oamenii de bună credință să pară suficiente pentru a dovedi și falsitatea învățaturii unor dușmani și a justifica pe deplin cultul deosebit ce-l dăm noi Sf. Fecioare.

Îmi iau această îndrăzneală, pe care nu știu dacă și-a mai luat- o cineva la noi, nu din alt motiv, ci numai din nevoia ce o simt tot mai mult din zi în zi.

* * *

Într- adevăr, nu rareori ne este dat ca în diferite convorbiri cu anumite persoane, să ni se spună cu multă ironie, că povestea cu nașterea Mântuitorului dintr- o fecioară este o simplă poveste bună pentru lumea orientală, dar care n- are nici o realitate istorică.

Și este curios cum lumea necredincioasă plăsmuiește tot felul de invenții, numai ca să facă neadevărată istorisirea evanghelică despre acest fapt.

Ba au răscolit și India cu toate cărțile ei religioase, numai spre a dovedi că Mântuitorul și- a tras învățătura sa din vechea învățătură a indienilor.

Și chiar și- au frecat mâinile de bucurie când un evreu rus găsește și timpul când s- a dus Mântuitorul în India.

Acest evreu, Nicolae Notovici (pseudonim) face să apară în anul 1894 o carte intitulată : „*La vie inconnue de Jesus Christ*“. În această carte spune, că fiind odată în India și rupându- i- se piciorul, a trebuit să stea într- un spital așezat într- o mănăstire. Și în timpul șederii sale, a descoperit acolo un manuscris într- o limbă veche, care cuprindea viața lui Iisus între 13 și 29 ani, adică tocmai în timpul când evangheliile tac asupra vieții Mântuitorului. Și se spunea, cum Mântuitorul a învățat acolo magia, dogma despre Sf. Treime, taina de a face minuni și altele.

Ne închipuim ce vâlvă a făcut această carte chiar de la apariția ei.

Toată lumea, și însuși Mitropolitul Platon al Chievului au fost nerăbdători să afle adevărul.

Dar antropologul Max Müller a fost mai mirat ca toți. De aceea a pornit cercetări și n- a dat în India nici de mănăstire, nici de spital și nici de manuscrisul pomenit.

Prin urmare totul nu fusese decât numai un fel de mistificare, ca să înșele

buna credință a celor pioși 1.

* * *

Tot așa, ce strigăte de bucurie au scos cei necredincioși, când s-a găsit legenda despre nașterea lui Krișna unul din zeii brahmanismului.

Anume se spunea în legenda aceasta că zeul Krișna a fost născut dintr-o fecioară *Devachi* prin iubirea zeului suprem *Mahadeva*.

Iată strigau mulți : Am dezlegat misterul. Religia creștină în mare parte nu este decât o imitație după niște legende vechi indiene. Hristos a fost un om ca toți oamenii, care a răspândit învățătura indiană sau egipteană adăugând de la sine câteva învățături morale. Creștinii au făcut din Krișna = Krist și din Devachi = Fecioara Maria.

Dar această bucurie n-a ținut mult, căci s-a făcut dovada deplină, că legenda despre nașterea lui Krișna nu există deloc în vechile scrieri sau tradiții brahmane ; ci fusese plăsmuită de un anonim din veacul al 11-lea după Hristos. Probabil tot din aceeași tendință de mistificare 2.

* * *

Iată de ce m-am încumetat să scriu cele ce urmează.

Atacuri, când mai pe ascuns, când mai pe față, s-au dat și în trecutul bisericii contra divinei concepțiuni a Mântuitorului din Fecioara Maria.

Atacuri vehemente s-au dat mai cu seamă în timpul reformei.

Atacuri însă se dau și astăzi de diferiții urmași ai reformei, care s-au despărțit în cele câteva sute de confesiuni și secte.

Aceste atacuri ajung până la urechile piosului popor român, mai cu seamă prin diferite oi rătăcite, ce urmează pe un fost preot ortodox.

De aceea, este bine să ne lămurim situația noastră față de acești vrăjmași ai credinței străbune și să spunem lămurit poporului de partea cui stă adevărul 3.

CAP. I INAMICII DIN TRECUT ȘI DE ASTĂZI

Înainte de a înfățișa cititorilor adevărata învățătură ortodoxă referitoare la Sf. Fecioară Maria și la divina sa concepțiune, socotesc că este necesar ca să prezentăm într-un tablou pe toți cei ce prin scris și vorbă s-au pronunțat contra acestei învățături.

Pe de o parte ne vom cunoaște mai bine adversarii, iar pe de alta vom înțelege de ce și biserica noastră a fost nevoită să ia anumite pozițiuni de apărare.

Șirul acestor adversari este însă lung. Ne vom opri numai la cei mai însemnați prin înverșunarea învățăturii lor.

Observăm mai întâi că în primele timpuri ale creștinismului, n-au fost inamici direcți ai Sf. Fecioare ; dar au fost inamici indirecti, adică de aceia care n-au atacat pe față învățătura despre divina sa concepțiune, dar prin

1 Vezi Bis. Ort. Rom., Anul 1925, pag. 94.

2 Vezi N. Batzaria ; Când lipsește lumina credinței Gl. Monah : Anul VI, No. 157.

3 Dealtfel chestiunea aceasta pare că preocupă și Înalta Chiriarhie, de vreme ce în conferințele pastorale ce se vor ține în ziua de 14 Mai 1929 în Eparhia Ungro-Vlahiei, s-a dat ca subiect tot dogma Sf. Fecioare (deși în mod mai circumscris, adică : «Cultul Sf. Fecioare în viața bisericii noastre»).

învățătura rătăcită ce au propagat-o despre persoana Mântuitorului, duc la același rezultat.

Între aceștia putem pune în primul rând pe *Docheți*.

Aceștia tăgăduiau că Iisus Hristos a avut un corp omenesc la fel cu al nostru : ci el a avut numai un corp aparent. Așa că el nici n- a trăit în realitate și nici n- a pățimit pe cruce.

Unul dintre docheți, Bazilide, învăța că în locul lui Iisus Hristos a pățimit pe cruce nefericitul Simon Cirineanul.

Contra unor asemeni rătăciți, care apăruseră imediat după întemeierea bisericii creștine, scrie chiar Sf. Ioan Evanghelistul în cele două prime scrisori : Așa în vers. 7 din a 2- a epistolă, zice : „*Mulți amăgitori au ieșit în lume, care nu mărturisesc că Iisus Hristos a venit în trup. Un asemenea om este un amăgitor și un anticrist*“.

Desigur dacă Mântuitorul n- avea corp real, ci numai aparent, atunci nici Fecioara Maria n- a născut real și n- a fost mamă.

*
* *

De asemeni Apollinarie, un eretic din secolul al 4- lea, învăța despre Mântuitorul că n- are umanitatea întreagă ; ci în locul spiritului omenesc avea divinitatea. Ori aceasta nu putea să provină de la Maria și deci îi tăgăduiau indirect dreptul de divină inaternitate.

*
* *

Elchezaiții, Cerintienii și unii Gnostici, credeau că Iisus a fost simplu om și asupra lui s- a coborât la botez un eon (zeu) superior, care l- a părăsit la răstignire.

*
* *

Valentin un alt eretic din sec. II învăța într- adevăr că Iisus a avut un corp real ; dar corpul său n- a fost ca al nostru.

Corpul lui Iisus a fost adus din cer șr Fecioara Maria n- a fost decât calea, sau canalul prin care Iisus a venit în lume, fără să fi primit nimic de la ea. Nu este trup din trupul ei și deci nu poate fi socotită mamă adevărată.

*
* *

Ariani, urmașii lui Arie, preot din sec. IV, învățau că Iisus a primit corp de la Fecioara Maria. Dar cum ei învățau că Iisus nu este Dumnezeu adevărat egal cu Tatăl, ci o creatură cea dintâi și mai perfectă decât celelalte, de aceea i se tăgăduiește și Fecioarei Maria dreptul de a fi numită Mama lui Dumnezeu- Fiul, sau Născătoare de Dumnezeu.

*
* *

Un inamic direct al Fecioarei Maria s- a declarat însă în persoana lui Nestorie, patriarh la Constantinopole din anul 427.

Iată ce învăța acesta :

În Iisus au fost două naturi : divină și umană. La fel cum învățăm și noi. Însă pe când noi spunem că natura divină este unită cu cea umană și fac o singură persoană, el le deosebea așa încât făcea două persoane : Hristos omul și Hristos Dumnezeu. Prin urmare, după el trupul lui Hristos a fost numai templul în care a sălășluit Fiul lui Dumnezeu, coborât din cer în momentul nașterii. Și pe pământ a flămânzit, a însetat, și a suferit moartea pe cruce nu

Dumnezeu, ci omul Hristos, sau după cum spune el „Templul lui Dumnezeu“. Cuvintele sale sunt acestea : „Eu ador pe Iisus, omul vizibil, din cauza lui Dumnezeu cel invizibil“.

Ca o consecință logică a acestei învățături, Nestorie a socotit să-i ia Fecioarei Maria dreptul de a se mai numi : „Născătoare de Dumnezeu“ (teotokos) ci numai : „Născătoare omului Hristos“ (Kristotokos).

Chiar prin adepții săi, făcea să se spună unele cuvinte ca acestea : „Nimeni să nu spună că Maria este Maica lui Dumnezeu. Maria este o simplă femeie, și o femeie nu poate să nască pe Dumnezeu.“ sau : „Dacă cineva spune că Maria este Maica lui Dumnezeu, să fie anatema“ 4.

Cum a răspuns biserica prin reprezentanții ei la aceste învățături, vom vedea în capitolul următor.

Deocamdată ajunge să spunem că Nestorie și-a luat dreapta răsplătire pentru blasfemiile sale, căci limba i-a fost mâncată de viermi încă din viață, pe lângă faptul că a fost condamnat de un sinod ecumenic 5.

* * *

După condamnarea lui Nestorie, lumea creștină se liniștise.

Abia în sec. XVI se reîncep atacurile contra Fecioarei Maria. Acestea pornesc de la Luther și urmașii săi.

Toți au reînnoit atacurile vechi, date de diferiți eretici.

Toți protestanții au înlăturat orice cult pentru Fecioara Maria. Ei nu socotesc că nașterea lui Iisus a fost supranaturală. Ba cei mai mulți socotesc pe Fecioara Maria ca o simplă femeie. Ea n- a fost Fecioară nici înainte de naștere nici după naștere.

Prin urmare ei pun în joc însăși onoarea virginală a Mariei, Maica Domnului. E drept că mulți protestanți recunosc divinitatea lui Iisus, că pe lângă natura umană a avut și natura divină. Dar când le spui că atunci forțat trebuie să recunoască Fecioarei Maria, titlul de „Născătoare de Dumnezeu“, nu vor să primească aceasta cu nici un chip.

Dar pe lângă acești protestanți, care sunt mai moderați, mai sunt alții din ramura *raționalistică* (Harnack) care nici nu vor să recunoască în Iisus pe Fiul lui Dumnezeu, ci un simplu om, mai bun decât ceilalți oameni, care au știut să insufle oamenilor dragostea lui Dumnezeu. Maria n- a fost decât soția adevărată a teslarului Iosif, cu care a mai avut și alți copii, pe care Sf. Evanghelie îi numește „*frații Domnului*“.

Tot din ramura protestantă fac parte și o mulțime de secte din care cea mai nouă (cum s- o numim ?) este înființată pe pământul românesc de un fost preot, de la Bis. Cuibul cu Barză.

Pentru această sectă Iisus este Fiul lui Dumnezeu. Ei însă înlătură cu totul cultul Fecioarei Maria.

Adică nici nu vor să o considere demnă de mai multă cinstire decât orice femeie.

Dar îndepărtând orice cult pentru Maria, dau pe față gândul ascuns că Iisus n- a fost Dumnezeu, care s- a întrupat. Dacă ar avea această convingere s- ar pleca și ei ca și noi în fața Celeia ce a purtat în pânțece pe Dumnezeu- Cuvântul și ar numi- o pe drept Născătoare de Dumnezeu și nu femeie ca toate femeile. Dar vom vorbi mai departe de această idee protestantă.

4 Vezi «Maria nel dogma cattolico» del Emilio Campana. Torino 1909, pag. 21.

5 Vezi «Emilio Campana», op. cit., pag. 26.

* * *

Mai rămâne să înșirăm aici în rândul defăimătorilor Sf. Fecioare și pe raționaliștii timpului nostru.

Aceștia spun că doctrina despre virginitatea Fecioarei Maria și despre concepția ei supranaturală este nouă.

Anume datează numai din secolul al V-lea, de la sinodul din Efes (431).

Creștinătatea primelor timpuri nu cunoștea această doctrină.

Iată cuvintele unuia din cei care susțin această idee : „Mai întâi, Maria a fost considerată ca o femeie superioară, fiindcă a născut un om superior“ ; apoi a fost socotită fecioară, fiindcă a născut în mod miraculos pe Iisus ; și în fine nu s-a mai numit mama lui Iisus, ci Maica lui Dumnezeu, fiindcă Iisus a fost recunoscut ca Dumnezeu 6.

* * *

Aceștia sunt dușmanii mai însemnați, ce s-au ivit în decursul timpurilor în privința cultului dat Sf. Fecioare Maria.

Desigur că au mai fost mulți alții. Ar fi prea greu să-i înșirăm pe toți. Și apoi mulți au reluat ideile înaintașilor lor.

Răspunzând însă acestora le răspundem și lor.

De aceea vom păși mai departe și vom arăta cum a răspuns biserica prin dife-rinți Sf. Părinți și sinoade la aceste învățături eronate.

CAP. II APĂRAREA BISERICII CONTRA DEFĂIMĂTORILOR SF. FECIOARE

Începem cu spulberarea ultimei acuzări, anume aceea că doctrina despre nașterea supranaturală a lui Iisus datează numai din sec. al V-lea.

Iată ce au răspuns și ce au învățat părinții bisericii înainte de sec. V.

Sf. Grigorie de Nazianz (sec. IV) scrie : „Dacă cineva tăgăduiește că Maria este Maica lui Dumnezeu, să fie anatema ca un eretic.“ (Scris. către Cleoniu), sec. IV.

Sf. Vasile cel Mare numește pe Maria : „Născătoare de Dumnezeu.“ (Hom. 25).

Sf. Ilariu de Pictaviu (sec. III). „Dumnezeu s-a făcut om din fecioara Maria, când a fost plinirea vremii, așa că în același timp era și Dumnezeu și om“.

În sec. II, *Tertulian* scrie : „Înainte de toate trebuie să glorificăm rațiunea, pentru care Fiul lui Dumnezeu s-a născut dintr-o fecioară.“ (De Carne VI. 17).

Sf. Irineu din sec. II, care era episcop în Lion și care fusese învățat chiar de discipolii Mântuitorului, scrie în cartea III contra ereziilor : „Acela chiar, care s-a născut din Dumnezeu Tatăl și nu altul, s-a născut și din Fecioara Maria. Scrierile sfinte ne mărturisesc de ambele sale nașteri : Fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru, este în același timp Cuvântul lui Dumnezeu și Fiul Omului“.

Chiar din sec. I avem mărturii.

Sf. Iustin Martirul și filozoful în Dialogul cu Trifon spune : „Iisus fu mai întâi Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu el însuși ; și s-a născut om din Fecioară, având trup și supus ca și noi la legea durerii“.

Și *Sf. Ignatiu Martirul*, în epistola către Efeseni scrie : „Dumnezeul nostru Iisus

6 Vezi Labanca : «Gesu Christo nella letteratura contemporanea», pag. 342 (în Campana op. cit., pag. 30).

Hristos a fost purtat în pânțele de Maria ⁷.

Iată cum avem martori chiar din primul secol despre felul cum era privită Fecioara Maria.

Și când înșiși urmașii Sf. Apostoli mărturisesc limpede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu și s-a făcut om din Fecioara Maria, atunci cum îndrăznesc anumiți inamici, ca Labanca de care am pomenit în capitolul precedent, să spună că la început Iisus a fost privit ca simplu om și Maria ca simplă femeie ?

* * *

Să vedem acum cum a răspuns biserica la erezia lui Nestorie și la cele anterioare lui.

Cel dintâi dintre Sf. părinți ai bisericii, care s-a ridicat contra lui Nestorie a fost Sf. Ciril, episcopul Alexandriei. El a scris cele 72 *anatematisme*, din care cea dintâi sună așa :

„Dacă cineva refuză să mărturisească că Emanuel este într-adevăr Dumnezeu ; și că prin urmare Sfânta Fecioară este Maica lui Dumnezeu, fiindcă ea a născut după trup pe Cuvântul lui Dumnezeu întrupat, acela să fie anatema.“

În celelalte anatematisme recunoaște că Fecioara Maria a fost înălțată la demnitatea extraordinară și incomparabilă de *Mamă a Creatorului*.

Învățătura sa a fost apoi dezbătută și definită solemn în diferite sinoade ale bisericii.

În special s-a convocat sinodul al III-lea ecumenic de la Efes în anul 431, care a condamnat erezia lui Nestorie și a aprobat prima anatematismă a lui Ciril. Sinodul a lămurit, că întrucât la nașterea unui om nu se spune de o femeie că naște numai un corp, ci un om întreg, căci din momentul conceperii corpul este unit cu sufletul ; tot așa și Fecioara Maria merită să fie numită

„Născătoare de Dumnezeu“ și nu numai „Născătoare de Hristos“ cum zice Nestorie, căci în momentul nașterii natura dumnezeiască a Mântuitorului era strâns unită cu cea omenească.

De asemenea sinodul IV ecumenic de la Calcedon (451) și al V-lea de la Constantinopol (553). Anatema 6-a dată de acest sinod este aceasta : „Dacă cineva zice că sfânta, mărita și pururea Fecioară Maria se numește Născătoare de Dumnezeu, nu în sensul adevărat al cuvântului, ci numai în sens impropriu ; sau dacă cineva o numește într-un astfel de sens relativ, încât să spună că s-a născut din ea un simplu om și nu Cuvântul lui Dumnezeu care s-a întrupat în ea ; sau că din cauza omului născut din Maria aceasta și-a atribuit nașterea lui Dumnezeu Cuvântul, unit cu acest om ; sau dacă cineva defăimează sinodul din Calcedon, zicând că acel sinod a numit pe Fecioara, Maica lui Dumnezeu, în sensul defăimător al ereticului Teodor (de Mopsuestia, învățătorul lui Nestorie) ; sau dacă cineva numește pe Maria mama omului sau mama lui Hristos, înțelegând că Hristos nu este Dumnezeu ; în fine dacă cineva nu o mărturisește ca Născătoare de Dumnezeu în sensul adevărat al cuvântului și cu tot dreptul, fiindcă Cuvântul lui Dumnezeu, născut din Tatăl mai înainte de toți vecii, s-a întrupat în ea în ultimul timp, și că numai în sensul acesta a recunoscut- o sinodul de la Calcedon ca adevărata Maica lui Dumnezeu ; unul ca acela să fie anatema.“ ⁸.

⁷ Vezi aceste citate în cartea lui Campana ap. cit., pag. 31- 34.

⁸ Vezi Héfélé : «Histoire des conciles», Tome III, pag. 115. Paris 1909.

* * *

Ereziilor protestante le răspunde biserica printr-un sinod ținut la Iași în 1642 ; prin urmare pe pământ românesc și cu o carte românească : „*Mărturisirea ortodoxă*“ făcută de fiul de domn, Petre Movilă, ajuns Mitropolit al Chievlui.

Sinodul, la care au luat parte reprezentanți ai tuturor bisericilor ortodoxe, după oarecare modificări, își însușește cartea, care și azi a rămas normativă în biserica ortodoxă.

În această carte, iată ce se spune :

Întreb. 37 : „Care este articolul 3 al simbolului credinței ?“

Răsp. „Carele pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul sfânt și din Maria Fecioară și s-a făcut om.“

Întreb. 38 : „Ce învață acest articol al credinței ?“

Răsp. „Învață patru lucruri : Întâi, că pentru mântuirea noastră Fiul lui Dumnezeu S-a pogorât din ceruri, după făgăduința sa, în pântecul Preacuratei Fecioarei Maria, după cum El despre Sine Însuși zice : «Nimenia nu s-a suit la cer fără numai Cel ce s-a pogorât din cer, Fiul omului.» Deci S-a pogorât din cer fără schimbarea locului, deoarece ca Dumnezeu, se află pretutindenea și toate le umple ; ci pentru că așa a plăcut mării Sale să Se smerească pe Sine, luând omenirea. Al doilea, acest articol învață că Domnul nostru Iisus Hristos a luat omenirea adevărată, iar nu părută sau închipuită. Și trupul lui S-a urzit în pântecul Preafericitei Fecioare atunci, când aceasta a răspuns către Arhanghelul și a zis : «Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău.» Atunci, numaidecât s-a făcut om desăvârșit cu toate părțile sale și cu suflet cuvântător, unite cu Dumnezeirea. Și în una și aceeași față era El Dumnezeu adevărat și om adevărat. Iar neîntinată Fecioară a fost cunoscută Născătoare de Dumnezeu, după cum a zis Elisabeta către dânsa : «De unde mie aceasta, ca să vie Maica Domnului meu la mine ?» Trebuie încă, să mai știm că nici Dumnezeirea nu s-a schimbat în omenire și nici omenirea în Dumnezeire, ci fiecare fire a rămas desăvârșită într-o față cu toate însușirile ei, afară de păcat în ce privește omenirea.“

Întreb. 39 : „Al treilea, ce învață acest articol al credinței ?“

Răsp. „Că întruparea lui Hristos s-a făcut prin împreună – lucrarea Sfântului Duh. De aceea, precum Fecioara era fecioară înainte de zămislire, așa a rămas fecioară în zămislire și după zămislire și chiar la naștere ; fiindcă Cel ce S-a născut dintr-înșea a păstrat nevătămată pecetea fecioriei sale. De aceea și după naștere ea este fecioară în veacuri nesfârșite.“

Întreb. 40 : „Ce mai învață acest articol ?“

Răsp. „Despre Precurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu, Maria. Fiindcă ea s-a învrednicit de a îndeplini o așa de mare taină, toți ortodocșii sunt datori să o slăvească după cuviință și să o cinstească ca pe Maica Domnului nostru Iisus Hristos sau mai bine zicând, ca pe Născătoarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, biserica i-a făcut cântare alcătuită din cuvintele Arhanghelului și ale sfintei Elisabeta mai adăugând și ea câteva în chipul acesta : „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te cea plină de dar, Mărie, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău ; că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre“.

Întreb. 47 : „Ce trebuie să înțelegem prin această cântare ?“

Răsp. Întâi trebuie să credem, că această cântare își are începutul și obârșia ei

de la Însuși Dumnezeu ; și s- a adus pe pământ la oameni de către Arhanghel. În adevăr, Arhanghelul n- ar fi îndrăznit spune, dacă Dumnezeu nu ar fi poruncit. Iar cuvintele pe care le- a grăit sfânta Elisabeta, erau zise de la Sfântul Duh, cum se adeverește din cuvintele Evanghelistului ce zice : „Și s- a umplut de Duh Sfânt Elisabeta și a strigat cu glas mare și a zis : Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pânteceleui tău“ (Luca I 41). Cuvintele, ce le- a adăugat Biserica, de asemenea sunt de la Sfântul Duh. Iar Biserica însăși cu puterea ce are, poruncește să slăvim foarte des pe Fecioară cu această cântare în timpul rugăciunii.

Întreb. 42 : „Ce învățătură se află în această cântare ?“

Răsp. „În această cântare, se află aducerea aminte de întruparea Fiului lui Dumnezeu și de binefacerile, ce El ne- a dat printr- însa. Pe lângă acestea, în ea ni se dă și învățătura, că anume Cuvântul lui Dumnezeu, Cel fără de început, pogorându- se din cer n- a adus trup cu Sine, ci l- a luat în pântecele Prea Sfintei Fecioare, din prea curatele sale sânghiuri, prin împreună lucrarea Sfântului Duh și S- a născut dintr- însa, ca din adevărata lui mamă. Așa cu adevărat trebuie să credem. Iar pe cei ce zic, că a adus din cer trupul ce l- a purtat și l- a trecut prin sfânta Fecioară ca printr- un canal, Biserica i- a judecat de eretici și i- a osândit. Tot această cântare, ne învață să numim pe sfânta Fecioară, Născătoare de Dumnezeu după omenire ; și că Hristos Cel ce S- a născut dintr- însa este Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit. Această cântare numind pe Fecioara cu numele de cea plină de dar, învață apoi că ea este părtașă harului dumnezeiesc mai mult decât orice altă făptură, fiindcă este maica lui Dumnezeu. Pentru aceasta, Biserica o înalță mai presus de Heruvimi și Serafimi. Ea este acum mai întâi decât toate cetele îngerești, stând de- a dreapta Fiului său în toată cinstea și mărirea, după cum zice Psalmistul : «Stătu- a împărăteasa de- a dreapta Ta în veșmânt aurit îmbrăcată, prea înfrumusețată». Pe această cântare fiecare creștin ortodox trebuie să o rostească cu evlavie, cerând mijlocirea Fecioarei ; că mult poate rugăciunea Maicii spre împlânzirea Fiului. Și cine voiește să fie cu evlavie către dânsa, să citească cântarea Acatistului și Paraclisele și celelalte cântări ale bisericii făcute spre lauda ei.“

.....
Acestea sunt cuvintele pe care biserica a socotit că trebuie să le rostească împotriva oricăror învățători rătăciți și oricăror defăimători ai sfintei Fecioare Maria.

Din 1642 și până astăzi, nu s- a mai rostit în mod oficial niciodată ; fiindcă nici nu a mai avut în față alți dușmani decât diferitele, și nenumăratele secte ale aceluiași protestantism.

CAP. III CE NE SPUNE SF. SCRIPTURĂ ?

Dar, hotărât lucru, între noi și protestanți durează un proces vechi. Și acest proces este pornit pe principiul izvoarelor de credință. Adică noi credem și mărturisim că două sunt izvoarele din care ne tragem credința noastră : Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune. Protestanții însă nu vor să recunoască decât un singur izvor : Sf. Scriptură. Dar adevărul este de partea noastră fiindcă avem atâtea motive, dintre care cel

mai însemnat este, că însăși Sf. Scriptură ne mărturisește că nu tot ce a învățat Mântuitorul s- a scris, ci numai o infimă parte (Ioan 21, 25).

Totuși, să admitem că adevărul ar fi de partea protestanților și că n- am avea alt izvor de credință decât Sf. Scriptură.

Și atunci ne întrebăm : Oare dogma aceasta a Fecioriei Sf. Marii nu se găsește în Noul Testament ?

Dacă nu se va găsi atunci vom da dreptate protestanților ; iar dacă se va găsi atunci le vom astupa gura pentru totdeauna.

Să cercetăm dar Sf. Scriptură.

Iată ce găsim în Sf. Ev. Luca (I. 26). „Iar în a șasea lună (după ce se arătase lui Zaharia) îngerul Gavriil trimis fu de Dumnezeu într- un oraș din Galileea, numit Nazaret, către o fecioară logodită cu un bărbat, care se chema Iosif, din casa lui David ; iar numele fecioarei era Maria. Și intrând îngerul la ea a grăit ; «Bucură- te ceea ce ești plină de dar. Domnul este cu tine. Bindecuvântată ești tu între femei.» Ci ea, văzându- l s- a tulburat de cuvântul lui și cugeta în sine, ce fel de închinăciune poate să fie aceasta. Dar îngerul îi zise : «Nu te teme, Marie ; căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei zămisli în sânul tău și vei naște un fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și fiul celui Prea Înalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da lui tronul părintelui său David. Și va împărăți peste casa lui Iacob în veci și împărăția lui nu va avea sfârșit.» Atunci Maria zise către înger : «Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat ?» Ci răspunzând îngerul grăi : «Duhul Sfânt va pogori peste tine și puterea celui Prea Înalt te va umbri ; pentru aceea și sfântul care se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema. Și iată Elisabeta, rudenia ta a zămislit și ea fecior la bătrânețe, și luna aceasta este luna a șasea pentru ea, cea zisă stearpă. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință. Zis- a atunci Maria : Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău.» Și îngerul plecat- a de la ea.“

*
* *

Am dori să știm ce fac protestanții, când citesc această pagină ! Nu cumva sar peste ea !? Și totuși este cel mai sublim pasagiu, în care se vede curăția trupească și sufletească a Fecioarei Maria și cele mai frumoase cuvinte ce se pot auzi pentru glorificarea unei fecioare.

Din cuvintele de mai sus și îndeosebi din expresiunea : „*Fie mie după cuvântul tău*“, reiese că îndată Maria a devenit Maica lui Dumnezeu. Iată ce ne spune și Sf. Ev. Matei în această privință. „Iar nașterea lui Iisus așa a fost, că fiind logodită Maria, mama lui, cu Iosif, mai înainte de a fi ei împreună, s- a aflat având în pânțece din Duhul Sfânt.“ (1.18).

Prin urmare, înainte de a fi căsătorită, Maria s- a aflat însărcinată în mod supranatural.

Că n- a fost o sarcină naturală, se vede din cuvintele : „Cum va fi mie aceasta, de vreme ce nu știu de bărbat.“ cât și din cele ce le găsim la Ev. Matei : „Iosif, bărbatul ei, fiind om drept și nevrând s- o vădească, și- a pus în minte s- o lase în ascuns. Ci cugetând el acestea, iată îngerul Domnului i se arată în vis, grăind : Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, femeia ta, că ce s- a zămislit într- înșa este din Duhul Sfânt. Ea va naște fiu și vei chema numele lui Iisus, căci el va mântui poporul său de păcate.“

E limpede ca ziua dar, că aici este vorba de un lucru minunat. Și este cu atât mai minunat cu cât acesta a fost prevestit încă cu multe sute de ani înainte și anume de prorocul Isaia. Iată ce spune el : „Iată, fecioara va avea în pânțece și

va naște fiu și vor chema numele lui Emanoil care se tălmăcește : cu noi este Dumnezeu. (Isaia 7, 14).

Că se spune acolo „femeia ta“ nu trebuie să ne pună pe gânduri, căci la evrei logodna avea tărie ca și căsătoria și nu se putea desface. Prin urmare puteau să se considere ca soț și soție, numai că nu locuiau împreună.

De aceea chiar Maria, în călătoria ce o face imediat după buna veste, pleacă singură în Iudeea la ruda sa Elisabeta (vom vedea ce rudă este), spre a se convinge de cele ce-i spusese îngerul cu privire la Elisabeta și apoi a-i comunica fericita veste adusă de înger.

Iosif n- o întovărășește, căci încă nu era cununată.

* * *

Importantă pentru noi este și această vizită pe care fecioara Maria o face în Iudeea și pe care o povestește Ev. Luca în cap. I 39–56 :

„Și în acele zile sculându- se Maria, s- a dus cu grabă în ținutul muntos, într- un oraș al seminției lui Iuda (azi Ain- Karim). Și a intrat în casa lui Zaharia și s- a închinat Elisabetei (a salutat- o). Iar când a auzit Elisabeta urarea Mariei, pruncul a săltat în pântecele ei și Elisabeta s- a umplut de Duhul Sfânt și cu glas puternic a strigat și a zis : Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău. Și de unde mie aceasta, ca să vie la mine Maica Domnului meu ? Că iată cum ajunse la urechile mele glasul urării tale, pruncul a săltat de bucurie în sânul meu. Și fericită este care a crezut că vor fi împlinite întocmai cele spuse ei de la Domnul...”

Din cuvintele Elisabetei reiese clar că zămislirea Sf. Fecioare era un lucru supranatural ; căci ea devenise Maica Domnului prin acea zămislire și deci va fi cea mai binecuvântată dintre femei.

Elisabeta putea să spună lucrurile acestea, căci nu de la ea le spunea, ci prin inspirație divină ; fiind „plină de Duhul Sfânt“.

Din răspunsul pe care- l dă Fecioara Maria, se vede că acum este deplin convinsă de zămislirea sa supranaturală și singură recunoaște că pentru aceea va fi proslăvită de întreaga omenire : „Mărește sufletul meu pre Domnul și s- a bucurat duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu. Căci a căutat spre smerenia roabei sale, că iată de acum mă vor ferici toate neamurile.“

* * *

Din cele de mai sus reiese dar, că Iisus Hristos nu s- a născut ca noi oamenii și că este o persoană divină născută din Maria.

Lucrul acesta îl putem vedea și în cele ce spune Sf. Apostol Pavel : „Fiind asemenea cu Dumnezeu, n- a ținut prea mult la această asemănare cu Dumnezeu ; – ci s- a smerit pe sine, chip de rob luând, și făcându- se asemenea oamenilor (Filipeni II, 6).

Sau la Galateni IV, 4 : „Când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul său, născut din femeie“.

De asemenea Sf. Ioan Evanghelistul la începutul evangheliei sale spune : „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul“ (I, 1). „Și Cuvântul trup s- a făcut (om) și s- a sălăsluit între noi și am văzut mărirea lui, mărirea ca a unuia născut din Tatăl, plin de dar și de adevăr“ (I, 14). Prin urmare, cel care s- a făcut om și a purtat numele de Iisus Hristos a fost însuși Fiul sau Cuvântul lui Dumnezeu.

Insuși Iisus și- a arătat deseori divinitatea sa : „Eu și Tatăl una suntem“ ; iar dacă spunea câteodată „Tatăl mai mare decât mine este“, o spunea referindu-

se la natura sa umană, care era creată și deci mărginită.

Sf. Apostol Pavel în Epistola către Romani (IX, 5), ne spune că Iisus se naște din Abraam după trup ; căci se naște cu trup real din Fecioara Maria, care este descendentă din neamul lui Abraam... „Din care (Iudei) după trup este Hristos, cel ce este peste toate Dumnezeu, binecuvântat în veci...”

*
* *

Ne oprim aici cu arătarea locurilor din Sf. Scriptură relative la fecioria Sf. Marii. Mai sunt multe altele, dar din acestea câte s-au dat, cred că oricine se poate convinge de adevărul bisericii ortodoxe și de falsitatea învățaturii protestante privitoare la această dogmă.

Fiind așa de evidente, protestanții n-au avut de făcut altceva decât să le tăgăduiască autenticitatea. Așa cum au făcut și cu minunile Mântuitorului : azi una, mâine alta, până când n-a mai rămas nici una, căreia să nu i se tăgăduiască realitatea.

Și atunci ne întrebăm, ce fel de creștini mai sunt protestanții și cu toți sectarii ieșiți dintre ei ? Și în ce fel de Hristos cred ei ! ?

Desigur că ei vor un Hristos fără de minuni și fără de evanghelii ; adică un Hristos plăsmuit după mintea lor.

Săraca minte, unde i-a dus !!!

CAP. IV MAICĂ ȘI FECIOARĂ

Sf. Ioan Damaschinul în cartea sa „Despre credința ortodoxă“ (cartea a III-a) se exprimă așa relativ la întruparea Mântuitorului : „Nașterea temporală a lui Iisus – la care s-a supus pentru salvarea noastră – este pe de o parte asemenea cu a noastră ; căci s-a născut dintr-o femeie și după timpul cerut de natura omenească. Pe de altă parte însă, este superioară nașterii noastre, căci nu s-a născut prin lucrarea unui om, ci prin lucrarea Sf. Duh, dintr-o fecioară sfântă, deci într-un mod superior legilor concepțiunii“ 9.

Prin urmare Maria, deși fecioară, a dat naștere naturală unui copil supranatural. Și era supranatural acest copil, căci pe lângă natură omenească mai avea și natură divină.

Și Dumnezeu care a creat totul poate să facă și minunea aceasta, ca o fecioară să nască și totuși să rămână fecioară, adică cu totul departe de orice împreunare bărbătească.

Prin urmare, corpul omenesc al Mântuitorului nu s-a format pe calea naturală, adică din împreunare bărbătească, ci a fost creat în sânul Sf. Fecioare, în momentul când Fiul lui Dumnezeu s-a coborât din ceruri.

Așa cum Dumnezeu crează sufletele oamenilor în momentul conceperii corpului lor, tot așa s-a creat în germene corpul lui Iisus în clipa când Fecioara Maria a zis îngerului : „Fie mie după cuvântul tău“. Acest corp, unit cu divinitatea ce l-a creat și-a luat apoi dezvoltarea naturală în pântecul Fecioarei, hrănindu-se din trupul său și din sângele său. Și la timp normal a apărut în lume, în peștera din Betlehem.

De aceea, cu tot dreptul Fecioara Maria a căpătat numele de *Maică*, căci ea l-a hrănit și ea l-a născut.

9 Vezi Campana op. cit., pag. 42.

Și se cheamă Maica lui Dumnezeu, fiindcă corpul pe care ea l-a hrănit era unit cu ființa divină a Fiului ; după cum o femeie oarecare se numește maica cutărui om – deși ea n- a născut decât corpul aceluia ; dar fiindcă sufletul, creat de Dumnezeu, era unit cu el în momentul nașterii, de aceea nu se numește numai născătoare de trup, ci născătoare de om.

*
* *

Fecioară și Maică !

Iată într- adevăr două mari daruri, pe care poate să le aibă o femeie : dar pe care este imposibil să le aibă în același timp.

Cine voiește să- și păstreze toată candoarea fecioriei, trebuie să renunțe la marea cinste de a fi maică.

Și totuși a fost o singură excepție.

Numai Maria a putut să se învrednicească de amândouă aceste daruri deodată. Neapărat este aici o minune.

O minune, care a răsturnat legile naturale ale zămislirii.

Maria, fericita floare din Nazaretul Galileei, a putut să conceapă și să nască, rămânând pururea Fecioară. Sau după expresia clasică : „a fost fecioară înainte, în timpul și după naștere“.

Prin urmare și- a păstrat pecetea fecioriei chiar și în timpul nașterii.

Cum s- a făcut aceasta ? Neapărat este ceva tainic. În orice caz, ne închipuim că Iisus a ieșit din Maria Fecioara, tot așa cum a ieșit și din mormânt fără să rupă pecetea mormântului său cum a intrat în casa unde erau închiși apostolii, fără să deschidă ușile acelei case.

În trecutul bisericii noastre, a apărut o învățătură falsă a Antidicomarianiților care susțineau că fecioria Sf. Marii a durat până la concepțiunea Fiului, însă pe urmă a încetat. Adică ei învățau, că Sf. Fecioară Maria după nașterea supranaturală a lui Iisus Hristos a trăit împreună cu Iosif logodnicul și a avut de la el mai mulți frați și surori.

În întreg Orientul însă, ca și în Occident, a fost o explozie de indignare contra unei asemenea învățături, ce caută să arunce o pată de întuneric asupra celei mai candidă și celei mai sfinte dintre fecioare.

În special Ieronim, Ambroziu și Augustin au fost atleții ce luptară cu defăimătorii fecioriei Sf. Marii.

Așa că fecioria sa a fost înțeleasă în sens larg, adică și înainte, și în timpul, și după naștere.

Numai așa se poate înțelege această feciorie, care a fost profețită de Isaia în Vechiul Testament ; iar în Noul Testament recunoscută în mod clar de Sf. Ev. Matei și Ev. Luca, așa cum am văzut în capitolul precedent.

Numai așa Fecioara Maria merită să fie într- adevăr „lăcașul“, în care s- a născut Hristos.

Numai așa a meritat ca întreaga creștinătate (minus protestanții cei prea raționaliști) să- i dea supravenerarea ce i s- a dat și pe care ea însăși a profețit- o, când a spus Elisabetei : „De acum mă vor fericii toate neamurile“.

Că este ceva ce întrece puterea noastră de înțelegere !?

Foarte bine. Dar oare numai aceasta e de neînțeles ? Nu tot ce ne înconjoară, e minunat în ochii noștri !? Plutim într- o mare de minuni și noi totuși tăgăduim minunea. Nu știm nici măcar cum să facem un fir de iarbă și nici un fir din părul capului nostru, și vrem să știm cum o fecioară a născut pe Mesia.

Noi credem însă că așa a fost, fiindcă așa ni s- a descoperit și așa stă scris în

Cartea Sfântă.

Dacă sunt unii care nu cred, cel puțin aceștia n- ar trebui să se mai numească creștini și să arunce deoparte Cartea Sfântă.

Atunci vom ști cu cine stăm de vorbă.

CAP. V CINE SUNT „FRAȚII LUI IISUS“?

Totuși mai sunt anumiți defăimători care cred posibil ca Maria să nască pe Mesia fiind fecioară, prin urmare pe calea supranaturală ; dar care nu cred că a rămas fecioară și după naștere.

Și ca o dovadă ne prezintă anumite locuri din Noul Testament unde se vorbește de anumiți „frați ai lui Iisus“. Iată spun ei, Fecioara Maria a născut în mod supranatural pe Iisus, dar apoi s- a măritat cu Iosif logodnicul ei, și a avut alți copii de care pomenește chiar Biblia.

Chestiunea aceasta este foarte importantă, căci numai de la deslegarea ei vom vedea dacă merită Maria numele de *pururea fecioară*.

Este onoarea virginală a Sf. Marii în joc și de aceea trebuie să dăm răspunsul cuvenit.

*
* * *

Mai întâi Helvidiu și Eunomiu din sec. IV au ridicat această chestiune.

Îndeosebi s- au legat de versetul 24 din cap. I la Evanghelistul Matei, care spune : „Și (Iosif) n- a cunoscut- o pe ea (pe Maria) până ce a născut pe fiul său cel întâi născut și a chemat numele lui Iisus“.

Iată, zic ei, „n- a trăit cu Maria ca bărbat cu femeie până la nașterea lui Iisus ; mai pe urmă însă a trăit cu ea și a avut alți copii. Dovadă este faptul că pe Iisus îl numește cel dintâi născut“.

Răspunsul nostru este că acea expresie „*până ce*“ ne arată ce nu s- a petrecut până la o anumită dată, fără să ne dea a înțelege că după acea dată s- a petrecut ceva.

Așa de exemplu, când la Geneză (VIII-7) citim : „Noe a trimis corb și nu s- a întors *până ce* au secat apele“, nu însemnează că pe urmă s- a întors.

Sau când citim că Mical fica lui Saul și soția lui David, n- a avut copii până ce a murit (II Reg.) nu trebuie să înțelegem că a avut copii după moarte. Ar fi absurd.

Iarăși în psalmul 110–1 citim : „Zis- a Domnul Domnului meu : Șezi de- a dreapta mea, *până ce* voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale“.

Aceasta nu însemnează că după aceea Mântuitorul va sta la stânga.

Prin urmare, expresia *până ce* nu ne dă să înțelegem că Iosif a trăit cu Maria ca bărbat.

Ei da ! zic adversarii, dar mai găsim acolo cuvântul „*cel întâi născut*“ care ne dă să înțelegem că a mai fost și al 2- lea născut și al 3- lea născut s.a.m.d.

La această obiecție a răspuns tot în sec. IV fericitul Ieronim : „Primogenitum non est tantum post quem et alii, sed ante quem nullus“ adică pe românește : „prim născut se cheamă nu atât cel după care au mai fost și alții ; ci acela înainte de care n- a mai fost niciunul“.

Ca să înțelegem mai bine aceasta, trebuie să ne amintim că la Ebrei primul copil purta numele de *prim născut*, indiferent dacă mai urmau după el alți

frați.

Prin urmare chiar dacă era numai un singur copil tot prim născut se chema. De ce ? Fiindcă acest copil era afierosit Domnului, ca o amintire de crucea Evreilor în Egipt.

La Numeri (III-13) stă scris : „Al meu este tot cel întâi născut“ sau la Eșire (13-2) : „sfințește mie pe tot cel întâi născut“.

Deci nici expresia de întâi născut nu ne dă să înțelegem că Iisus a mai avut frați. Adversarii n- au dreptate.

*
* * *

Dar adversarii nu se lasă. Și ne aruncă în față cele vreo 9 locuri din Noul Testament unde se vorbește de „frații Domnului“.

Ia să vedem pe cele mai importante !

La Matei (XIII-54- 56) : „Și veni în orașul său și îi învăța pe ei în sinagoga lor încât ei stăteau uimiți și ziceau : de unde la el înțelepciunea aceasta și puterile ? Au nu se numește mama lui Maria și frații lui Iacob și Iosif, Simon și Iuda ? Și surorile lui au nu sunt toate la noi ? De unde deci la el acestea toate.“
Evanghelistul Marcu în cap. VI-3 spune : „Au nu este acesta teslarul, fiul Mariei și fratele lui Iacob și a lui Iosif și al lui Iuda și a lui Simon ? Și nu sunt oare surorile lui aici la noi ? Și se sminteau între ei :“

Prin urmare, din aceste două locuri reiese că Iisus a avut 4 frați : Iacob, Iosif, Iuda și Simon și câteva surori al căror nume nu se dă.

Mai găsim la Ev. Matei (cap. XII-46) următoarea întâmplare, care este redată și la Marcu aproape identic (III-31- 35) : „Pe când Iisus tot mai propovăduia mulțimilor, iată mama și frații lui stăteau afară căutând să vorbească cu el. Și oarecine îi zise : iată mama ta și frații tăi stau afară, căutând să- ți vorbească, dar el răspunzând zise către cel ce- i grăise : Cine este mama mea și cine sunt frații mei ? Și întinzând mâna către ucenicii săi zise : Iată mama mea și frații mei. Căci oricine va face voia Tatălui meu celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă.“

Lăsăm celelalte locuri. Amintim numai de faptul povestit de Marcu (III-20- 21) că frații săi îl acuzau că „și- a ieșit din fire“.

Întrebarea este : Ce sunt acești frați ? Erau ei frați reali, sau altceva ?

*
* * *

În lumea ortodoxă s- au ivit mai multe opinii :

Prima este aceea a lui Epifaniu, episcop de Cipru (sec. IV), care în cartea sa „Despre Erezii (III-78), vorbește de erezia așa numiților anticomarianiți, care tocmai atacau fecioria Sf. Marii pe chestiunea „fraților Domnului“.

Sf. Epifanie spune că Maria a fost încredințată lui Iosif numai pentru paza și îngrijirea ei. Iosif deja era bătrân și fusese însurat mai înainte.

Din prima căsătorie avusese șase copii, adică patru frați : Iacob, Iuda, Iosif și Simon și două surori, al căror nume el îl dă : Maria și Salomia. Acești șase copii sunt cei pe care în Evanghelie îi găsim sub numele de frații Domnului.

Neapărat în cazul acesta sunt frați : nu naturali, ci vitregi.

Bună ar fi această explicație a lui Epifanie, numai că nu se bazează pe izvoare sigure. El s- a bazat pe două scrieri apocrife anume : „Prima evanghelie a lui Iacob“ și „Istoria lui Iosif Teslarul“, pe care noi nu putem pune atât temei. O altă opiniune este cea exprimată de Fericitul Ieronim († 420) în cartea sa „Despre fecioria Mariei“.

El se bazează pe cuvintele găsite la Evanghelia lui Ioan (XIX-25) : „Și stăteau

lângă crucea lui Iisus mama lui și sora mamei lui, Maria lui Cleopa“.

Ieronim spune că acei frați ai Domnului sunt în realitate copiii surorii Maicii Domnului, pe care o chema tot Maria.

Însă toată literatura creștină anterioară și posterioară nu știe nimic despre vreo soră a Maicii Domnului. Întreaga tradiție este de acord că Sf. Maria a fost unica fată a lui Ioachim și Ana. Pe lângă aceasta, nu se găsește nicăieri la Evrei obiceiul ca la două surori să le dea același nume.

Aceste lucruri ne fac să credem, că cuvântul „soră“ de la Ioan trebuie luat în sens impropriu ; și impropriu trebuie să fie luat și cuvântul de „frații Domnului“.

Lucrul acesta ni-l spune lămurit teologul german Endemann și profesorul Lebedew de la Moscova.

Anume ei spun că acea soră a fecioarei Maria nu era decât cumnată, adică în realitate era soră cu Iosif, logodnicul Mariei și măritată cu un oarecare Cleopa (cel de pe drumul spre Emaus) ; de aceea se mai chema și Maria lui Cleopa, cum găsim la sinoptici.

Limba ebraică dădea posibilitatea, ca cumnații să fie numiți frați. De altfel așa cum se întâmplă și la noi între ginere și socru sau între noră și soacră. La francezi încă este obiceiul acesta (belle soeur, bel frere).

Eusebiu (Ist. Bis. III, 2) mărturisește că după o tradiție din sec. II, Iosif avea un singur frate pe Cleopa.

Prin urmare Maria nu era soră cu Iosif și nici cu Maica Domnului, ci era cumnata lui Iosif și a Maicii Domnului.

* * *

După ce am văzut cine era acea soră a Maicii Domnului, să vedem dacă nu cumva erau copiii săi, acei ce se dau drept frații Domnului.

Într-adevăr la sinoptici (cei 3 evangheliști, afară de Ioan) dacă vom căuta femeile ce stăteau lângă crucea Domnului, vom găsi că acea Marie a lui Cleopa nu mai este numită așa, ci este descrisă sub numele de : „Maria, mama lui Iacob și a lui Iosif“.

Adică aici nu mai arată numele soțului, ci numele copiilor săi cei mai mari.

Obiceiul vechi păstrat la multe popoare, ca și la noi.

Deci am găsit că doi dintre frații Domnului erau în realitate copiii Mariei lui Cleopa.

Al 3-lea frate, Iuda, este cel care a scris cunoscuta epistolă din Noul Testament și care se mărturisește însuși la începutul epistolei : „*Iuda, slujitor al lui Iisus Hristos și frate al lui Iacob*“.

Despre al patrulea frate, Simon, ne aduce mărturie prețioasă Heghezipp, locuitor în Palestina între 115- 185.

Scriitorul Eusebiu în Ist. Bis. (cartea III cap. 32), ne păstrează câteva fragmente din opera lui Heghezipp intitulată „Monumente“. Acolo Heghezipp spune că după moartea de martir a lui Iacob, episcopul Ierusalimului, vine pe scaunul episcopal un frate al său, Simeon, fiul lui Cleopa, – iar pe Cleopa îl dă ca pe unchiul Domnului (frate cu Iosif) 10.

Iată că i-am găsit pe toți cei patru „frați ai Domnului“. Ei toți nu erau dar frați, ci numai veri ai Domnului.

Dăm și mărturia lui Teodoret al Cirului (sec. V). Comentând epistola către Galateni (I, 19) zice : „Iacob se numește fratele Domnului, însă n-a fost fratele

său adevărat. El n-a fost nici fiu al lui Iosif de la prima lui soție cum presupuneau unii (exp. Epifanie), ci a fost fiul lui Cleopa și văr al Domnului, iar muma lui era „sora Maicii Domnului“, adică Maria lui Cleopa, Din cuvintele acestea ale lui Teodoret, unul din fruntașii școalei din Antiohia, reiese clar cine au fost frații Domnului 11.

* * *

Acum se pune întrebarea : De ce s-au numit frați și nu veri, cum erau în realitate ?

Răspunsul este că în limbile orientale cuvântul frate (ca și la Greci ,,ă). avea o însemnare foarte întins .

Se chemau frați și verii și rudele apropiate ; ba chiar și cei înrudiți prin neam sau numai prin amiciție. În felul acesta numește Iisus pe apostoli frații săi, deși erau numai prietenii săi. În cartea Tobie (VIII. 3), Tovit se dă ca frate al Sarrei, deși era numai văr.

Pe lângă aceasta, în ochii poporului puteau să apară ca frați, fiindcă au locuit împreună. Tradiția ne spune că după moartea lui Iosif, Fecioara Maria, rămânând singură cu Iisus n-avea alt sprijin decât pe fratele bărbatului ei, Cleopa. De aceea este foarte probabil ca să se fi retras în casa lui Cleopa, și acolo au trăit cu toții, ca într-o familie, ca frații.

* * *

Pentru o mai bună înțelegere a rudeniei dintre Iisus și verii săi, dăm mai jos un arbore genealogic așa după cum ni-l indică în special Evangheliștii Matei și Luca :

După Matei	După Luca
David	
Solomon Natan	
Maian Matat	
Sobe	
Elisabeta Iacob	Ana Eli (Ioachim)
Cleopa (Alfeu) Iosif	Maria
Iacob, Iosif, Simeon, Iuda, Salomi și	Maria Iisus

* * *

Înainte de a termina acest capitol, țin să mai adaug un cuvânt. Niciodată în Sf. Evanghelie, acești „frați ai Domnului“ nu sunt chemați ca fiii Mariei, Maica Domnului.

Totdeauna pomenesc de Maria separat și de acești frați separat. Ceeace înseamnă că nu era nici o legătură de sânge apropiată între ei.

Pe lângă aceasta, atunci când Mântuitorul se afla pe cruce, de ce încredințează pe Maica sa lui Ioan Evanghelistul, căruia îi spune : „Iată Maica ta“ și „Iată fiul tău“.

De ce n-a încredințat- o celorlalți frați, care trăiau și care desigur că erau de față ?

Fiindcă nu era nici o legătură între Maria și verii (frații) Domnului și fiindcă mai multă încredere avea în Sf. Ioan, cel mai iubit apostol al său, decât în acei veri care îl acuzaseră mai înainte, că își ieșise din fire și care deci nu știau taina dumnezeiască, ce era ascunsă numai în inima Fecioarei.

11 Vezi Hanghel op. cit., pag. 31 (luat după Lebedeu : «Frații Domnului»).

CAP. VI BUCURĂ- TE MAICĂ, PURUREA FECIOARĂ !

Am scris cele de mai sus pentru inimile curate și înțeleghătoare. Cei ce dintru început sunt refractari oricăror adevăruri de credință, aceia desigur că nu pot folosi nimic citindu- le.

Pentru cei credincioși însă, adică aceia care cred că mai presus decât noi este un Dumnezeu și că omul este ca o biată picătură de apă în imensitatea mării, pentru aceia poate că vor fi adus vreun folos.

Și folosul pe care nădăjduiesc să- l fi adus este acesta : ca să ajungă la credința fermă că Fecioara Maria, ca cea mai aleasă dintre creaturile pământești este cea mai demnă de cinstea noastră.

Dacă credem cu adevărat că Dumnezeu s- a întrupat, adică a primit corp omenesc în sânul Fecioarei Maria, cum se poate om atât de nerod încât să nu se plece în fața acestui sanctuar ?

Noi ne plecăm deseori cu smerenie în fața unor oameni ce reprezintă o reală valoare sufletească, sau care au dat dovadă de o rară energie lucrătoare. Câtă admirație nu simțim față de asemenea oameni ! De multeori chiar după moartea lor cu multă pietate ne aducem aminte de ei și le prăznuim memoria. Dar oare în fața Sf. Fecioare să nu ne simțim cutremurați de o sfântă pietate !?

Cum să stăm nepăsători față de cea mai aleasă făptură omenească, față de cea pe care Dumnezeu însuși a ales- o să fie sălaş corpului său ?

Cum de se găsește un singur om, care să spună că Fecioara Maria a fost femeie ca toate femeile, câtă vreme însuși îngerul o numește „cea plină de har“ !?

Câtă sterpiciune sufletească și ce gol imens se află, Doamne, în inimile multora !!

Creștinătatea întreagă a supravenerat pe această fericită Maică veacuri de- a rândul și i- a împodobit chipul cu cele mai alese podoabe : și s- au găsit tocmai sectarii veacului al XVI-lea care să- l alunge de pe pereții bisericilor !

Ba s- au găsit unii rătăciți chiar și la noi, care să arunce icoanele cu chipul său în valurile râurilor.

Rătăciți și nerozi !

Rătăciți, fiindcă nu știu scripturile, care ele singure mărturisesc de înalta vrednicie, la care s- a ridicat singura fecioară între fecioare !

Nerozi, căci își închipuie că cu blasfemiile lor pot să spurce pe cea mai candidă dintre femei.

Dar uită acești nerozi că Dumnezeu însuși a luat corpul acestei fericite fecioare și nu l- a lăsat în pământul acesta așa de întinat de păcate. Căci adormind pe pământ în somnul morții, Născătoarea de Dumnezeu a fost mutată la cer și s- a deșteptat acolo, lângă Fiul său cel iubit.

Tocmai această mutare la cer, ne arată de ce toate popoarele creștine au fericit- o zicându- i : Bucură- te Maică, pururea Fecioară.

Ea, acolo unde este, se roagă pentru noi toți, cei ce suntem robiți pământului și cere milostivirea Fiului său pentru om.

Și de aceea poporul român totdeauna și- a adus aminte de această prea fericită Maică. În toate colțurile țării găsim biserici ridicate în numele său.

Pretutindeni și totdeauna Românul și îndeosebi Româncea ori de câte ori erau loviți de vreun necaz, gândul lor se ridica în primul rând către Maica Domnului, rugându- o să- i scape din toate nevoile.

Și rugăciunea Maicii desigur că este ascultată ; tot așa cum a fost ascultată

atunci, când se aflau la nunta de la Cana împreună – Maica și Fiul.

În biserica noastră nu este cântare mai des repetată – cu deosebire în zilele de peste săptămână – decât imnul de laudă, pe care creștinătatea ortodoxă l-a adus Sf. Fecioare Maria și care este cunoscut sub numele „Acatistul Maicii Domnului“.

Și de aceea, de frică și de admirație fiind cuprinși, strigăm și noi acestei prea fericite solitoare a noastră :

„Pe ritorii cei mult vorbitori îi vedem. Născătoare de Dumnezeu, că sunt față de tine ca niște pești fără de glas ; că nu se pricep în ce chip și Fecioară rămâi și ai putut naște. Iară noi de taină minunându- ne, cu credință strigăm :

„Bucură- te, locașul înțelepciunii lui Dumnezeu ;

Bucură- te, ceea ce arăți pe filozofi a fi neînțelepți ;

Bucură- te, că ne- ai tras din adâncul necunoștinței ;

Bucură- te că pe mulți i- ai luminat la minte ;

Bucură- te, corabia celor ce vor să se mântuiască ;

Bucură- te, limanul celor ce plutesc în această viață ;

BUCURĂ- TE MAICĂ, PURUREA FECIOARĂ !

4 mai 1929